

Spis treści

Wprowadzenie	7
Rozdział I. Działanie społeczne jako konstruowanie przyszłości	13
1. Działanie społeczne w perspektywie koncepcji dynamicznej i wielowymiarowej	14
1.1. Między racjonalnością, emocjonalnością i refleksyjnością – dylematy myślenia o działaniu społecznym	14
1.2. Świat konstruowany w działaniu	22
1.3. Perspektywa zmiany w postrzeganiu społecznego uczestnictwa ...	25
2. Działanie społeczne w społeczeństwie obywatelskiego pogranicza	30
2.1. Ku indywidualnym i wspólnotowym celom	30
2.2. Wobec globalnej mobilności i wykorzeniania	34
2.3. Koncepcje postobywatelskiego świata	38
3. Ku implozji społecznej?	46
Rozdział II. Działanie społeczne jako realizacja ideałów wychowania	48
1. Pedagogika społecznie zaangażowana	49
1.1. Stałość i zmiana w podejściu pedagogicznym do relacji człowieka ze środowiskiem	55
1.2. Tradycje pracy społecznej – Helena Radlińska i Aleksander Kamiński	60
1.3. Zmiany środowisk wychowawczych i możliwości ich przekształcania	64
2. Współczesne kierunki współpracy społeczno-wychowawczej	66
2.1. Edukacja lokalna i środowiskowa	67
2.2. Edukacja obywatelska i społeczna	71
2.3. Edukacja całościowa	75
3. Pedagogiczne wizje i prognozy przyszłości	78
Rozdział III. Edukacja społecznikowska	84
1. Wyzwania tożsamości podmiotu działającego społecznie	85
2. Inspiracje z przeszłości	94

2.1. Tradycje społecznikowskich wizji i ideałów zmiany	95
2.2. Trójbiograficzna inspiracja pedagogicznym konstrukttywizmem społecznym: Staszic – Szuman – Korczak	103
2.3. Współczesne wzorce, ideały, autorytety i źródła aktywności społecznej	107
3. Profesjonalizacja edukacji działaczy społecznych	114
3.1. Edukacja sektorowa	118
3.2. Nowoczesne narzędzia pracy społecznej	126
Rozdział IV. Działanie społeczne w wyobrażeniu i doświadczeniu praktyki	132
1. Wiedza o działaniu konstruowana w doświadczeniu społecznym – badania własne	132
1.1. Założenia do projektu badań własnych	133
2. Podmiot działający społecznie	142
2.1. Perspektywa prywatno-publiczna	142
2.2. Odkrywanie świata potencjałów	148
2.3. Nauka osiągania sukcesów i przewyżczania oporów	150
2.4. Bilans korzyści i strat	155
3. Działanie społeczno-edukacyjne	159
3.1. Odpowiedź na społeczne potrzeby i niedobory	159
3.2. Mikropraktyki w wielkich sprawach	164
3.3. Trudności z wypracowaniem zbiorowej tożsamości	169
3.4. Działanie oparte na dobrowolności	176
4. Środowisko	180
4.1. Tkanka społecznikowskich idei	180
4.2. Modernizacje, zmiany i adaptacje	186
4.3. Perspektywa przyszłości (wizja, wyobrażenie, zmiany)	191
Rozdział V. Edukacja społeczna przyszłości	199
1. Edukacja przez doświadczenie	199
1.1. Przestrzeń rozwoju kompetencji społeczno-zawodowych i przemiana postaw	199
1.2. Potrzeby edukacyjne (w kierunku kształcenia ustawicznego)	203
1.3. Formacja społecznikowska (kształcenie komplementarne)	205
1.4. Wzorce – autorytety (trudności z „mistrzostwaniem” społecznym)	210
1.5. Propozycje dla edukacji	215
2. Nowe możliwości i postrzeganie edukacji przyszłości	222
2.1. Wychowanie i kształcenie – przejaw zaufania społecznego	222
2.2. Nowe wymiary edukacji środowiskowej	224
2.3. Elementy pedagogii obywatelskiej – pytanie o współczesne znaczenie pracy społecznej w Polsce	227
Ku współuczestnictwu w zmianie i edukacji społecznej	230
Bibliografia	248